

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ANKARA GÖLBAŞI BELEDİYESİ

2021 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2022

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	9
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	10
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	11
7.	DENETİM BULGULARI.....	12
8.	EKLER.....	31

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2021 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 3: 2021 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2021 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri.....	6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri.....	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirket	7

KISALTMALAR

KDV	Katma Değer Vergisi
TEDAŞ	Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Belediyenin Mülkiyetinde, Yönetiminde ve Kullanımında Olmayan Taşınmazlara Yapılan Harcamaların Maddi Duran Varlıklar Hesabında İzlenmesi
2. Büyükşehir Belediyesi İle Gölbaşı Belediyesinin Eğlence Vergisi Kayıtlarının Uyuşmaması
3. Zemin Tahrip Bedeli Alacaklarının Mali Tablolarda Gösterilmemesi

B. Diğer Bulgular

1. Genel Aydınlatma Faturalarıyla İlgili Gerekli Kontrollerin Yapılmaması
2. Elektrik Enerjisi Alımlarında Muaf Olunduğu Halde Elektrik Tüketim Vergisi Ödenmesi
3. Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına Gönderilmemesi
4. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması
5. Belediye Sınırları İçerisinde Eğlence Vergisine Tabi Faaliyet Gösteren İşyerlerine İlişkin Tahakkuk ve Tahsilatların Yapılmaması
6. İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması
7. Gecekondu Fonu Paylarının Ayrı Bir Banka Hesabında Takip Edilmemesi ve Amacı Dışında Kullanılması
8. İç Denetim Biriminin Kurulmaması
9. Büyükşehir Belediyesi Tarafından İşletilen Yol Üstü Otoparklarından Belediyeye Aktarılması Gereken Payların Takip Edilmemesi
10. Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında Yer Alan ve Zamanaşımına Uğrayan Teminatların Bütçeye Gelir Kaydedilmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Gölbaşı Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup, faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm

ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Gölbaşı Belediyesinin karar organı olan Gölbaşı Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 32 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Gölbaşı Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 3 adet birim

belirlenmiştir. Bunlar Özel Kalem Müdürlüğü, Hukuk İşleri Müdürlüğü ve Teftiş Kurulu Müdürlüğü'dür. Başkana bağlı olarak memurlar arasından atanan dört, meclis üyeleri arasından görevlendirilen iki başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 20 adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	348	166
Sözleşmeli Personel		17
Kadrolu İşçi	173	63
Geçici İşçi	-	-
Toplam	521	246
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	554

Ayrıca 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 20'nci maddesi kapsamında 258 işçi de doğrudan teminle çalıştırılmıştır.

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu toplam bir adet şirketi bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Gölbaşı Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Gölbaşı Belediyesinin 2021 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2021 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklene Ödenek (TL)	Düşülen Ödenek (TL)	Ek Bütçe (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	33.694.825,00	4.008.570,00	2.260.295,00		35.443.100,00	32.115.397,88	3.327.702,12
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	5.910.965,00	264.500,00	205.000,00		5.970.465,00	4.823.310,20	1.147.154,80
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	129.747.625,00	29.246.750,00	16.377.880,00	34.502.883,25	177.119.378,25	165.926.601,03	11.192.777,22
04	Faiz Giderleri	6.501.000,00	9.000,00	3.000.000,00		3.510.000,00	3.508.913,40	1.086,60
05	Cari Transferler	5.509.000,00	3.411.930,00	1.950.000,00	361.250,35	7.332.180,35	6.277.802,06	1.054.378,29
06	Sermaye Giderleri	56.299.200,00	26.543.275,00	21.191.660,00	19.135.866,40	80.786.681,40	79.332.638,65	1.454.042,75
07	Sermaye Transferleri	0	1.500.000,00			1.500.000,00	1.500.000,00	0
08	Borç Verme	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0
09	Yedek Ödenek	20.000.000,00		19.999.190,00		810		810
Toplam		257.662.615,00	64.984.025,00	64.984.025,00	54.000.000,00	311.662.615,00	293.484.663,22	18.177.951,78

Belediyenin 2021 mali yılı bütçesi ile 257.662.615,00 TL ödenek öngörülmüştür. 54.000.000,00 TL ek bütçe yapılmış ve ödenek 311.662.615,00 TL'ye çıkarılmıştır. Toplam ödenekten yıl içinde 293.484.663,22 TL bütçe gideri yapılmış, 18.177.951,78 TL ödenek iptal edilmiştir.

Tablo 3: 2021 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	132.422.000,00	128.031.382,83	1.306.906,02	126.724.476,81	95,70
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	31.180.000,00	4.893.466,44	26.377,96	4.867.088,48	15,61
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	650.000,00	9.250.394,58	0,00	9.250.394,58	1423,14
05- Diğer Gelirler	117.710.615,00	151.125.587,99	6.173,60	151.119.414,39	128,38
06- Sermaye Gelirleri	30.000.000,00	23.768.857,67	0,00	23.768.857,67	79,23
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0
09- Red ve İadeler	-300.000,00	0,00	0,00	0,00	0
Toplam	311.662.615,00	317.069.689,51	1.339.457,58	315.730.231,93	101,31

Buna göre 2021 yılında net bütçe geliri % 101,31 seviyesinde gerçekleşmiştir. Teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%15,61) beklenenin altında, Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlığı tarafından Tulumtaş Mağarası Rekreasyonu için şartlı ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından şartsız olarak yapılan yardımlar neticesinde alınan bağış ve yardımlar (%1423,14) beklenenin çok üstünde gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2021 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Toplam) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	35.443.100,00	32.115.397,88	90,61
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	5.970.465,00	4.823.310,20	80,79
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	177.119.378,25	165.926.601,03	93,68
04- Faiz Gideri	3.510.000,00	3.508.913,40	99,97
05- Cari Transferler	7.332.180,35	6.277.802,06	85,62
06- Sermaye Giderleri	80.786.681,40	79.332.638,65	98,20
07- Sermaye Transferleri	1.500.000,00	1.500.000,00	100
08- Borç Verme	0,00	0,00	0
09- Yedek Ödenekler	810,00	0,00	0
Toplam	311.662.615,00	293.484.663,22	94,17

Buna göre 2021 yılında bütçe giderleri % 94,17 seviyesinde gerçekleşmiştir. Sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri ile cari transferler beklentinin altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2020 yılının 2019 yılına, 2021 yılının 2020 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı (TL) (C)	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	62.970.904,90	76.240.633,70	128.031.382,83	21	67
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	4.387.639,32	2.846.658,38	4.893.466,44	-35	71
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	154.000,00	1.611.250,00	9.250.394,58	946	474
Diğer Gelirler	54.532.745,66	93.248.527,49	151.125.587,99	71	62
Sermaye Gelirleri	5.078.689,38	2.953.256,82	23.768.857,67	-42	704
Toplam	127.123.979,26	176.900.326,39	317.069.689,51	39	79
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	419.133,28	118.996,74	1.339.457,58	-72	1025
Net Toplam	126.704.845,98	176.781.329,65	315.730.231,93	39	78

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2021 yılında gelirler bir önceki yıla göre 138.948.902,28 TL'lik (%78) artış göstermiştir. Bu çerçevede; Vergi gelirlerinde 51.790.749,13 TL (%67), teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde 2.046.808,06 TL (%71) ve diğer gelirlerde 57.870.060,50 TL'lik (%62) artış gerçekleşmiş; en yüksek oranlı artış ise sermaye gelirlerinde 20.815.600,85 TL (%704), alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde 7.639.144,58 TL (%474) gerçekleşmiştir.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı (TL) (C)	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	24.146.148,53	26.051.000,00	32.115.397,88	7	23
SGK Devlet Prim Giderleri	3.834.153,39	4.228.935,36	4.823.310,20	10	14
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	75.032.451,94	97.407.295,17	165.926.601,03	30	70
Faiz Giderleri	10.526.711,39	6.556.252,87	3.508.913,40	-37	-46
Cari Transferler	3.391.479,41	3.005.141,63	6.277.802,06	-11	109
Sermaye Giderleri	4.314.171,00	13.736.801,74	79.332.638,65	218	478
Sermaye Transferleri	0,00	0,00	1.500.000,00	0,00	0,00
Toplam	121.245.115,66	150.985.426,77	293.484.663,22	24	94

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2021 yılında 2020 yılına göre 142.499.236,45 TL (%94) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2021 yılında mal ve hizmet alım giderlerinin 68.519.305,86 TL (%70), cari transferlerin 3.272.660,43 TL (%109), sermaye giderlerinin

65.595.836,91 TL (%478) arttığı görülmektedir. Mal ve hizmet alımları ile sermaye giderlerindeki belirgin değişimlerin nedenleri sırasıyla temizlik malzemesi alımlarının salgın döneminde artış göstermesi ve yol, kaldırım ve benzeri hizmetlerin artışından kaynaklıdır.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2021 yılı Faaliyet Gideri 260.162.277,37 TL, Faaliyet Geliri 346.594.278,88 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 86.432.001,51 TL olarak gerçekleşmiştir.

Gölbaşı Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu şirket aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirket

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sermaye Payı (%)
1	Bellas İnşaat Taah. San. Tic. Ltd. Şti.	2.200.000,00	2.200.000,00	100

Belediyenin dolaylı olarak hissedarı olduğu herhangi bir şirketi bulunmamaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Gölbaşı Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri

uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
 - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
 - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

-
- Birleştirilmiş veriler defteri,
 - Geçici ve kesin mizan,
 - Bilanço,
 - Faaliyet sonuçları tablosu,
 - İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar

ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların 5’inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun’a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların 8’inci maddesi ile Hazine ve Maliye Bakanlığı Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum konulu 02.12.2013 tarih ve 10775 sayılı Genelge çerçevesinde iç kontrol sisteminin kurulması, eylem planının hazırlanması, standartların uygulanması ve geliştirilmesi konularında iç kontrol çalışmalarına hız verilmesi gerekmektedir.

İdarenin iç kontrol sistemine ilişkin yürüttüğü faaliyetler ve ulaştığı sonuçlar değerlendirildiğinde; İç Kontrol Uyum Eylem Planı’nda 2021 yılı sonu itibariyle bazı faaliyetlerin tamamlanma sürecinin devam ettiği, uygulamaya geçildiği ancak uygulamada yetersizlikler mevcut olduğu görülmüştür. Amaç ve hedeflere yönelik risklerin belirlenmesi, risklerin gerçekleşme olasılığı ve muhtemel etkilerinin analiz edilmesi, risklere karşı alınacak önlemler ile ilgili eylem planlarının oluşturulması gerekmektedir. Bununla birlikte İdarede 3 adet iç denetçi kadrosu olmasına rağmen iç denetçi atanmamıştır. İç denetçi bulunmadığından İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporu da hazırlanmamıştır. İç denetçilerin atanarak İç Denetim Biriminin oluşturulması ve iç denetim çalışmalarının başlatılması gerekmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Ankara Gölbaşı Belediyesinin 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Belediyenin Mülkiyetinde, Yönetiminde ve Kullanımında Olmayan Taşınmazlara Yapılan Harcamaların Maddi Duran Varlıklar Hesabında İzlenmesi

Kurumun mülkiyetinde olmayan taşınmazlara yapılan cephe yenileme ve kent estetiği harcamaları 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabında izlenmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Kentsel dönüşüm ve gelişim alanı" başlıklı 73'üncü maddesinde büyükşehirlerde büyükşehir belediye meclisinin, il ve ilçelerde belediye meclislerinin salt çoğunluk ile alacağı karar ile masrafların tamamı veya bir kısmı belediye bütçesinden karşılanmak kaydıyla kentin uygun görülen alanlarında bina cephelerinde değişiklik ve yenileme ile özel aydınlatma ve çevre tanzimi çalışmaları yapılabileceği, cephe değişikliği yapılacak binalarda telif hakkı sahibi proje müelliflerine talep etmeleri hâlinde, değiştirilecek cephe veya cephelerin beher metrekaresi için bir günlük net asgari ücret tutarını geçmemek üzere telif hakkı ödeneceği, büyükşehir belediye meclisince uygun görülmesi hâlinde, büyükşehir belediyesi içindeki ilçe belediyelerinin kendi sınırları içinde bu fıkrada belirtilen iş ve işlemleri yapabileceği açıklanmıştır.

Yukarıda sayılan hükümlere istinaden 2012-2015 yıllarını kapsayan dönemde Ankara Gölbaşı ilçesi, Ankara Konya devlet karayolu kenarında bulunan binalar ile Cemal Gürsel ve hükümet caddelerinde bulunan mülkiyeti belediyeye ait olmayan bazı binalarda ilgili Bakanlığın desteği ve Gölbaşı Belediyesinin bütçesinden karşılananla beraber cephe yenileme ve kent estetiği işi yapılmıştır. Yapılan bu iş için harcanan 7.002.199,81 TL gider kaydedilmemiş, Gölbaşı Belediyesi maddi duran varlığı olarak Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabına kaydedilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Maddi Duran Varlıklar" başlıklı 186'ncı maddesinde maddi duran varlıklar hesap grubunun süresi bir yıldan fazla olan fiziki varlıklar ile bunlara ilişkin birikmiş amortismanların izlenmesi için kullanılacağı, maddi duran

varlıklar hesap grubunun niteliklerine göre bu grup içinde açılacak hesaplardan oluşacağı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının maddi duran varlıklar hesap grubu içinde yer alacağı belirtilmiştir. "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 187'nci maddesinde ise maddi duran varlıklar hakkında; Taşınır Mal Yönetmeliği ve Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in ilgili hükümleri ile işlem yapılacağı, edinilen maddi duran varlıkların, maliyet bedeli ile hesaplara alınacağı belirtilmiştir. 251 Yeraltı ve yerüstü düzenleri hesabının anlatıldığı 190'ıncı maddesinde ise yeraltı ve yerüstü düzenleri hesabının, herhangi bir işin gerçekleşmesini sağlamak veya kolaylaştırmak için, yeraltında veya yerüstünde inşa edilmiş her türlü yol, köprü, baraj, tünel, bölme, sarnıç, iskele, hark ve benzeri yapılar ile bunların eklenti ve bütünleyici parçalarının ve bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Belediyenin mülkiyetinde olmayan, mülkiyetinde olmadığı gibi yönetiminde ve kullanımında dahi olmayan binalara yapılan iyileştirme işlerinin belediyenin maddi duran varlığı olarak 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabına kaydedilmesi mümkün değildir. Yapılan kayıt sebebiyle 2021 yılı bilançosunda maddi duran varlıklar 7.002.199,81 TL fazla görünmektedir. İdare söz konusu hatalı muhasebe kaydını 09.05.2022 tarih ve 1652/1 nolu muhasebe işlem fişi ile düzeltmiştir. Fakat düzeltme 2022 yılı içerisinde gerçekleştiğinden ve 2021 yılı bilançosuna etkisi bulunmadığından söz konusu tutar kadar 2021 yılı bilançonun aktifinin fazla gözükmeye devam etmektedir.

BULGU 2: Büyükşehir Belediyesi İle Gölbaşı Belediyesinin Eğlence Vergisi Kayıtlarının Uyuşmaması

Gölbaşı Belediyesinin gelir kalemlerinden olan at yarışlarından toplanan eğlence vergisi payının Ankara Büyükşehir Belediyesinden tahsili ile ilgili muhasebe kayıtları incelenmiş ve uyumsuzluk olduğu görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir Belediyesinin Gelirleri" başlıklı 23'üncü maddesi (c) bendinde; 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda yer alan oran ve esaslara göre büyükşehir belediyesince tahsil olunacak at yarışları dahil müşterek bahislerden elde edilen Eğlence Vergisinin % 20'si müşterek bahislere konu olan yarışların yapıldığı yerin belediyesine, % 30'u nüfuslarına göre dağıtılmak üzere diğer ilçe belediyelerine ayrıldıktan sonra, kalan % 50'lik kısmı, büyükşehir belediyesi gelirleri olarak sayılmıştır.

Büyükşehir belediyesince müşterek bahislere elde edilen eğlence vergisi gelirlerinden

ilçe belediyelerine pay verilmesi gerekmektedir. Ankara Büyükşehir Belediyesinden edinilen hasılat bilgilerine göre at yarışlarıyla ilgili olarak Gölbaşı Belediyesine gönderilmek üzere kayda alınan 490.926,92 TL eğlence vergisinin 76.449,04 TL'si mahsuplaşmış, 31.12.2021 tarihi itibarıyla 414.477,88 TL eğlence vergisinin kaldığı görülmüştür. Oysa Gölbaşı Belediyesinin muhasebe kayıtları incelendiğinde 2021 yılında 129.182,23 TL mahsuplaşmış ve 549.014,50 TL eğlence vergisi payının kaldığı görülmektedir. Bu farklılığın neden kaynaklandığı anlaşılamamıştır.

Yukarıdaki duruma benzer uyumsuzlukların ortadan kaldırılması için İdarece 23.05.2022 tarihinde konuyla ilgili Ankara Büyükşehir Belediyesine yazılan yazının takibi ve bu sayede sağlıklı muhasebe kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

BULGU 3: Zemin Tahrip Bedeli Alacaklarının Mali Tablolarda Gösterilmemesi

Yapılan kazı çalışmaları nedeniyle Büyükşehir Belediyesince tahsil edilen zemin tahrip bedellerinden, sorumluluk alanlarındaki yerler için Gölbaşı Belediyesine aktarılması gereken tutarların muhasebe kaydına alınmadığı görülmüştür.

Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin "Hesabın oluşumu ve geliri" başlıklı 14'üncü maddesinin Mülga 3'üncü fıkrasında; Büyükşehir, ilçe ve ilk kademe belediyeleri cadde, bulvar, meydan ve sokaklarında yapılacak tüm kazılardan elde edilecek gelirlerin büyükşehir belediyesi bünyesinde açılacak altyapı yatırım hesabında toplanacağı, sokakların kazısından elde edilen gelirlerin ilgili belediyeye aktarılacağı, bu paraların büyükşehir ilçe ve ilk kademe belediyeleri tarafından sadece cadde, bulvar, meydan ve sokakların asfalt ve kaldırımların yapımında kullanılacağı ve amacı dışında kullanılmayacağı belirtilmiştir.

Söz konusu hüküm 24.12.2020 tarih ve 31344 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklik ile 14/A maddesi de eklenerek yeniden düzenlenmiştir. Buna göre 24.12.2020 tarihinden itibaren büyükşehir belediyelerinin sorumluluğuna bırakılan cadde, bulvar, meydan ve sokaklarda yapılacak tüm kazılardan elde edilecek gelirler, büyükşehir belediyesi bünyesinde açılacak alt yapı yatırım hesabında toplanacaktır. İlçe belediyelerinin sorumluluğuna bırakılan cadde, bulvar, meydan ve sokaklarda yapılacak tüm kazılardan elde edilecek gelirler ise bu yerlere izin veya ruhsat veren ilçe belediyesince gelir olarak kaydedilecek ve bu gelirler sadece cadde, bulvar, meydan ve sokaklardaki asfalt ve kaldırımların yapım, onarım ve bakımında kullanılacaktır.

Söz konusu hükümler çerçevesinde Gölbaşı Belediyesi sorumluluk alanlarındaki yerlerde yapılan kazı çalışmaları nedeniyle zemin tahrip bedelleri geçmiş yıllarda Büyükşehir Belediyesince tahsil edilmiş ancak Gölbaşı Belediyesine bu payların aktarımı düzenli yapılmamıştır. Büyükşehir Belediyesi kayıtlarından alınan verilere göre Gölbaşı Belediyesi adına geçmiş yıllardakilerle beraber 7.565.984,99 TL zemin tahrip bedeli toplanmış bu bedelin 2.238.843,61 TL'si belli şekillerde gönderilmiş, 31.12.2021 tarihi itibarıyla da Gölbaşı Belediyesine gönderilmesi gereken kalan toplam tutarın 5.327.141,38 TL olduğu görülmüştür.

Her ne kadar söz konusu alacak tutarı 2022 yılı içerisinde 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına kaydedilmiş olsa da, bu kaydın 2021 yılı mali tablolarına etkisi olmadığından 2021 yılı bilançosunda bu hesap, Faaliyet Sonuçları Tablosunda ise Gelirler bu tutar kadar eksik görülmektedir.

Yapılan kazı çalışmaları nedeniyle Büyükşehir Belediyesince tahsil edilen zemin tahrip bedellerinden Gölbaşı Belediyesi sorumluluk alanlarındaki yerler için aktarılması gereken paylarla ilgili olarak kesinleşmiş 5.327.141,38 TL alacağın tahsili için Büyükşehir Belediyesine yazılan 23.05.2022 tarihli yazının takibi ve gerekirse sonrasında İller Bankası nezdinde gerekli işlemlerin yapılması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Genel Aydınlatma Faturalarıyla İlgili Gerekli Kontrollerin Yapılmaması

Belediyeye ait genel aydınlatma faturalarıyla ilgili incelemenin sağlıklı yapılmadığı ve itiraz edilebilecek durumların varlığının araştırılmadığı ve bunun sonucunda Büyükşehir Belediyesi tarafından ödenmesi gereken elektrik faturalarının ödendiği görülmüştür.

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun geçici 6'ncı maddesinin 1'inci fıkrasında 31/12/2025 tarihine kadar, genel aydınlatma kapsamında aydınlatılan yerlerde gerçekleşen aydınlatma giderlerinin Bakanlık bütçesine konulacak ödenekten ve ilgili belediyelerin genel bütçe vergi gelirleri payından karşılanacağı, belediyelerin genel bütçe vergi gelirleri payından yapılacak kesinti için, büyükşehir belediyeleri ve mücavir alanlardaki belediyeler ile diğer belediyelerde farklı oranların uygulanacağı, bu madde hükmü gereğince alınan 2014/6784

sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla belediyelerin genel bütçe vergi gelirleri payından yapılacak aydınlatma gideri kesintisinin, büyükşehir belediyelerinin sınırları içinde aydınlatma giderlerinin yüzde yirmisi, diğer belediyeler ve mücavir alanlarında yüzde onu olarak uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Genel Aydınlatma Yönetmeliği'nin "Genel aydınlatma yükümlülüğü" başlıklı 5'inci maddesinde genel aydınlatma kapsamında dağıtım şirketine devredilecek yerler sayılmıştır.

Genel Aydınlatma Yönetmeliği'ne dayanılarak hazırlanan Genel Aydınlatma Tebliği'nin "Faturaların ve icmallerin düzenlenmesi" başlıklı 5'inci maddesinde dağıtım şirketlerince, bir aydan az olmamak kaydı ile okuma dönemlerine göre, büyükşehir belediyeleri, büyükşehir ilçe belediyeleri ve diğer belediyeler ile il özel idaresine muhatap düzenlenen genel aydınlatmaya ilişkin faturaların ilgisine göre belediyelerin veya il özel idarelerin onayına sunulacağı, faturaların tebliği tarihinden itibaren bir hafta içinde itiraz edilmeyen faturaların onaylanmış sayılarak onaylı fatura bilgilerinin dağıtım şirketi tarafından TEDAŞ'a iletileceği, "İtiraza konu faturalar" başlıklı 8'inci maddesinde dağıtım şirketi tarafından düzenlenerek ilgisine göre belediyeler ve il özel idarelerinin onayına sunulan faturalardan itiraz konusu olanların yazı ile dağıtım şirketine bildirileceği, dağıtım şirketi; itiraz kapsamında gerekli incelemeyi yaparak, itiraza konu olan faturalardan doğru olanlarını belgeler ile ispat ederek, hatalı olan faturaları ise iptal ederek doğru tutarları yansıtacak şekilde yeniden düzenleyip sonucu 15 gün içerisinde ilgili belediyeye yazı ile bildireceği, "Ödemenin yapılması" başlıklı 10'uncu maddesinde; Bakanlık; TEDAŞ tarafından kendisine iletilen bedelleri esas alarak, yaptığı inceleme ve kontroller sonrası genel aydınlatma kapsamında dağıtım şirketlerine; büyükşehir belediyeleri tarafından ödenmesi gereken tutarları her bir büyükşehir belediyesi için ayrı ayrı her ayın 15'ine kadar Maliye Bakanlığına bildireceği, büyükşehir ilçe belediyeleri, diğer belediyeler ve il özel idareleri tarafından ödenmesi gereken tutarları yasal paylarından kesilmek üzere bankanın kullandığı kod sıralı listeler halinde elektronik ortamda ödenmek üzere İlbank'a bildireceği ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri gereği genel aydınlatma kapsamında aydınlatılan yerlerde kullanılan elektrik giderleriyle ilgili belediyenin önemli görevleri bulunmaktadır. Ancak idarece söz konusu genel aydınlatma faturalarında sadece adet itibarıyla inceleme yapıldığı başka türlü bir incelemenin yapılmadığı görülmüştür.

Örneğin; 4000043102 müşteri nolu faturalar sahil parkı fabrika caddesine aittir. Oysa Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi tarafından alınan 15.12.2017 tarih ve 2445 sayılı karar ile

genişliği 15 metrenin altındaki yolların sorumluluğu ilçe belediyesine bırakılmıştır. Genişliği 15 metrenin üzerinde olan fabrika caddesinin genel aydınlatma faturası Ankara Büyükşehir Belediyesine değil, Gölbaşı ilçe belediyesine gönderilmekte ve bedeli ilçe belediyesinin vergi gelirleri payından kesilmektedir. Örnekte olduğu gibi sorumluluk alanında olmayan yerlerin aydınlatma aboneliğinin bulunması itiraz konusudur. Ayrıca, genel aydınlatma kapsamında dağıtım şirketine devredilen aydınlatma tesislerinin bakım onarımı dağıtım şirketine ait olduğundan aydınlatma tesisinin arıza sebebiyle gündüz tüketiminin çok olması da bir itiraz konusudur.

Sonuç olarak idare, kendisine gönderilen faturalardaki tüketim miktarlarını, gelen faturaların kendi sorumluluğundaki yerlere ait olup olmadığını, hesaplanan fatura bedellerinin doğruluğunu kontrol etmeli, idarenin itiraz konusu olabilecek hususlara itiraz etme hakkını kullanması gerekmektedir.

BULGU 2: Elektrik Enerjisi Alımlarında Muaf Olunduğu Halde Elektrik Tüketim Vergisi Ödenmesi

Belediyenin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık alanlara ait elektrik faturaları incelendiğinde muaf olunmasına karşın elektrik tüketim vergisi ödendiği bu sebeple de KDV külfetine katlanıldığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Çeşitli Vergiler" başlıklı beşinci bölümünde elektrik tüketim vergisi Belediye gelirleri arasında sayılmıştır. Bu verginin mükellefinin elektriği tüketenler olduğu, bu vergiden istisna edilen tüketimlerin neler olduğu, elektrik enerjisini tedarik eden kuruluşların bu vergiyi elektrik enerjisi satış bedeli üzerinden elektriğin kullanıldığı işlerin konusuna göre %1 ve %5'lik oranlar üzerinden hesaplayıp tahsilini yaparak tahsil tarihini takip eden ayın 20. günü akşamına kadar belediyeye bir beyanname ile bildirmeye ve vergiyi aynı sürede ödemeye mecbur oldukları ifade edilmiştir.

Diğer yandan, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyeye tanınan muafiyet" başlıklı 16'ncı maddesinde belediyenin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık, gelir getirmeyen taşınmazları ile bunların inşa ve kullanımlarının katma değer vergisi ile özel tüketim vergisi hariç her türlü vergi, resim, harç, katılma ve katkı paylarından muaf olduğu hüküm altına alınmıştır.

Gölbaşı Belediyesinin ödediği elektrik faturaları arasında, elektrik tüketim vergisinden muaf olduğu halde bu verginin dâhil edildiği, kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık alanlara ait faturalar da yer almaktadır. Muaf olduğu halde ödenen elektrik tüketim vergisi tekrar belediyeye ödendiği için bu anlamda bir fazla ödeme ortaya çıkmamaktadır. Ancak faturalardaki KDV tutarı hesaplanırken matraha söz konusu vergi de dâhil edildiğinden bu tutarlara tekabül eden KDV fazladan ödenmektedir.

Bu açıdan yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri gereği belediyenin kendi taşınmazlarında kullandığı elektrik sebebiyle muaf olduğu elektrik tüketim vergisini ve bu vergiden kaynaklanan katma değer vergisini ödememesi için elektrik enerjisini sağlayan şirket nezdinde gerekli çalışmaların ve İdarece elektrik enerjisini sağlayan şirkete yazılan 25.05.2022 tarihli yazının takibinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 3: Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına Gönderilmemesi

Belediye tarafından emlak vergisinin %10'u nispetinde ek tahakkuk yapılarak mükelleflerden tahsil edilen taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına ait katkı payının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına eksik aktarıldığı görülmüştür.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun "Taşınmaz kültür varlıklarının onarımına yardım sağlanması ve katkı payı" başlıklı 12'nci maddesinin altıncı fıkrasında; belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 8'inci ve 18'inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin %10'u nispetinde taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının tahakkuk ettirileceği ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edileceği hüküm altına alınmıştır.

2863 sayılı Kanun'un 12'nci maddesinin dokuzuncu fıkrasında; taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı olarak tahsil olunan miktarların tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödeneceği ve tahsil ettikleri katkı payını yukarıda belirtilen süre içinde il özel idarelerine yatırmayan belediyelerden, bu katkı paylarının 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edileceği; onuncu fıkrasında ise belediye başkanlarının, belediyelerin tahsil ettikleri paylardan

il özel idarelerine ödemeleri gereken taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı paylarının, zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlamakla yükümlü oldukları ve ödenmeyen payların, ilgili il özel idaresinin talebi üzerine ilgili belediyenin İller Bankasından aldığı genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek talep eden özel idareye gönderileceği hüküm altına alınmıştır.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile yukarıda il özel idarelerine atfedilmiş görevlerin il özel idaresi bulunmayan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca yerine getirileceğine ilişkin “Çeşitli Hükümler” başlıklı 3’üncü maddesinin (3) numaralı fıkrasında yer alan “21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu’nun 12’nci maddesi kapsamında il özel idarelerince kullanılan haklar ve yetkiler ile yürütülen görevler, il özel idaresi bulunmayan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca kullanılır ve yürütülür (...)” hükmünün bir gereği olarak bu paylar büyükşehir olmuş illerde ilçe belediyeleri tarafından ilgili Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına (YİKOB) aktarılacaktır.

Diğer yandan, 2863 sayılı Kanun’a dayanılarak çıkarılan 22.08.2015 tarih ve 29453 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payına Dair Yönetmelik’in 5’inci maddesinde, katkı payının tarh, tahakkuk ve tahsiline ilişkin düzenlemelere yer verilmiş, 6’ncı maddesinde de belediyelerce katkı payı olarak tahsil olunan tutarların, tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde katkı payı hesabına yatırılacağı; tahsil edilen katkı payının süresi içinde yatırılmamasından belediye başkanı ve hesap işleri müdürünün birlikte sorumlu olduğu; süresi içinde katkı payı hesabına aktarılmaması veya başka amaçlarla kullanılması halinde sorumlular hakkında yasal işlem yapılacağı belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde, belediye tarafından 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu uyarınca emlak vergisinin %10’u nispetinde mükellefler adına tahakkuk ettirilen katkı payının, tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına beyan edilmesi ve aynı süre içinde ödenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, İller Bankası marifetiyle yapılan gönderimlerin haricinde 2019, 2020 ve 2021 yıllarına ait 13.019.893,88 TL tutarında taşınmaz kültür varlıklarının

korunmasına ait katkı payının Ankara Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına 31.12.2021 tarihi itibarıyla gönderilmediği, 362-Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabında bekletildiği görülmüştür. Bu durumda, belediyenin 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre gecikme zammına maruz kalmaması ve sorumlular hakkında yasal işlemler uygulanmaması için katkı paylarının ilgili idareye mevzuatında belirtilen sürede gönderilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması

Belediyenin yetki ve sorumluluk alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri iletim elemanlarına ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin tahakkuk ve tahsil edilmediği görülmüştür.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun "Tanımlar ve Kısaltmalar" başlıklı 3'üncü maddesinin (s), (ş) ve (z) fıkralarında; "Geçiş Hakkı", "Geçiş Hakkı Sağlayıcısı" ve "İşletmeci" tanımlamaları yapılmıştır.

Aynı Kanun'un 22'nci maddesinin birinci fıkrasında "Geçiş hakkının kapsamı" belirlenmiş, 25'inci maddesinde de işletmeci ile geçiş hakkı sağlayıcısının anlaşma serbestisi çerçevesinde geçiş hakkına ilişkin anlaşmalar yapabileceği düzenlenmiştir.

Geçiş hakkı ve bu hakka uygulanacak ücret tarifesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından 27.12.2012 tarih 28510 sayılı Resmi Gazete'de "Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik" yayımlanmıştır.

Yönetmelik'te işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları, belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, anlaşma yapmaya ve geçiş hakkına ait ücretlerin tahsiline ise geçiş hakkına konu olan taşınmazın sahibi veya taşınmaz üzerinde hak sahibi olanların yetkili olduğu ifade edilmiştir. 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmelik'e eklenmiş olup geçiş hakkı ücretinin Geçiş Hakkı Ücret Tarifesi'nde belirtilen fiyatları aşamayacağı ve bu fiyatların her mali yılın başında Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) oranında artırılacağı hüküm altına alınmıştır.

Buna göre belediyeler tarafından tarifede tavan olarak belirtilen miktarlara da riayet edilmek suretiyle geçiş hakkı talep eden telekomünikasyon firmalarından tahsil edilmek üzere geçiş hakkı ücreti belirlenmesi ve bu ücretlerin geçiş hakkını kullanan işletmecilerden tahsil edilmesi gerekmektedir.

Her ne kadar verilen cevapta tahsilatların devam ettiği belirtilse de yapılan incelemede söz konusu gelire ilgili gerekli yazışmaların yapıldığı, fakat tahakkuk ve tahsilatın henüz yapılmadığı görülmüştür.

Yukarıda belirtilen düzenlemeler ve açıklamalar çerçevesinde, Belediye tarafından 2021 yılı içerisinde altyapı geçiş hakkı bedeli olarak herhangi bir tahakkuk ve tahsilatın yapılmaması belediyenin önemli bir gelirden mahrum kalmasına yol açmaktadır. Bu nedenle söz konusu gelirlere yönelik gerekli işlemler yapılmalıdır.

BULGU 5: Belediye Sınırları İçerisinde Eğlence Vergisine Tabi Faaliyet Gösteren İşyerlerine İlişkin Tahakkuk ve Tahsilatların Yapılmaması

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda belirtilen ve belediye sınırları içinde yer alan bazı işletmelerin faaliyetleri eğlence vergisine tabi olmasına rağmen bu işletmeler adına mükellefiyet tesis ettirilmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 17'nci maddesinde belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu hüküm altına alınmıştır.

Anılan Kanun'un 18'inci maddesinde; verginin mükellefinin eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzel kişiler olduğu belirtilmiş olup "İstisna ve muaflıklar" başlıklı 19'uncu maddesinde ise hangi eğlence faaliyetlerinden eğlence vergisinin alınmayacağı belirtilmiştir.

Yine aynı Kanun'un 20'inci maddesinin 3'üncü fıkrasında biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerleri için eğlence vergisinin matrahı belirlenmiş olup, 21'inci maddesinde ise biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu ifade edilmiştir.

Ruhsat ve Denetim Müdürlüğünden alınan bilgiler doğrultusunda belediye sınırları içerisinde faaliyette bulunan 125 adet alkollü içki satışı yapılan ve içilen lokanta olduğu, bu

işletmelerin eğlence vergisine tabi faaliyette bulunmalarına rağmen eğlence vergisi tahakkuk ve tahsilatı yapılmadığı görülmüştür.

Mükellefiyetin etkin vergilendirmeyi mümkün kılacak şekilde tesis edilmesi ve bunu sağlayacak kontrol mekanizmalarının oluşturulması, Belediye gelirlerinin artırılmasına katkı sunacaktır.

BULGU 6: İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması

Belediyede çalışan işçilerin yıllık ücretli izinlerinin zamanında düzenli olarak kullandırılmadığı ve bu nedenle birikmiş yıllık izin sürelerinin bulunduğu görülmüştür.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkında vazgeçilemeyeceği; 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu; 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık iznin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ile işverence tutulması zorunlu kayıtların şekline ilişkin hususların ilgili Bakanlık tarafından hazırlanacak bir Yönetmelik ile gösterileceği belirtilmiştir.

Bu Kanun hükmüne istinaden 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili olarak İş Kanunu'na benzer düzenlemeler yapılmıştır.

Aynı Kanun'un 103'üncü maddesinde ise yıllık ücretli izni bu Kanun'un 56'ncı maddesine aykırı olarak bölen veya hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya belirtilen Yönetmelik'in esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzyirmi Türk Lirası (2021 yılında 555 TL) idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Ayrıca Cumhurbaşkanlığı'nın 30.06.2021 tarih ve 31527 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tasarruf Tedbirleri konulu 2021/14 sayılı Genelge'sinde; 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde, önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılması gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre işverenin yıllık izinleri kullandırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi ve işçinin de izin hakkından feragat etmesi mümkün değildir. Diğer taraftan işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmekte ve yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden yapılacağından yüksek tutarlarda ödeme yapılmasına neden olmaktadır. Ayrıca Anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Gölbaşı Belediyesinde çalışan 63 işçi için Personel İzin Durumu Tablosu incelenmiş, 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan söz konusu işçilerin yıllık izinlerini düzenli bir şekilde kullanmadığı, işçilerin çoğunun geçmiş yıllardan devreden izinlerinin olduğu, bazı işçilerin ise 150 güne varan kullanılmayan ücretli yıllık izinlerinin bulunduğu görülmüştür. İzinlerin kullanımıyla ilgili 2021 yılında önemli mesafe alınmış olsa da, birçok işçinin çok fazla birikmiş izni bulunması durumu devam etmektedir.

Belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde Belediyede çalışan işçilerin yıllık ücretli izinlerinin, mevzuata uygunluk ve belediyeye ek mali külfet getirmemesi amacıyla biriktirilmeden, zamanında ve düzenli olarak kullandırılması sağlanmalıdır.

BULGU 7: Gecekondu Fonu Paylarının Ayrı Bir Banka Hesabında Takip Edilmemesi ve Amacı Dışında Kullanılması

Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedelleri üzerinden Belediyeye aktarılan %10 luk pay, 775 sayılı Gecekondu Kanunu hükümlerine göre oluşturulması gereken fon hesabına aktarılmamış; bu Kanun'da belirtilen amaçlar dışında, Belediyenin diğer iş ve işlemleri için kullanılmıştır.

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi

Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 5'inci maddesinde; Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından, öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla, % 10'unun ilgili belediyelerin 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturulan fon hesabına aktarılacağı, kalan kısmından ise ilgili belediyeye % 30, varsa büyükşehir belediyesine % 10 oranında pay verileceği ve bu payların tahsilini takip eden ayın yirmisine kadar ilgili idarelerin hesaplarına aktarılacağı belirtilmiştir.

775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun 12'nci maddesinde ise; belirtilen kaynaklardan sağlanacak gelirlerin, Türkiye Emlak Kredi Bankasında, ilgili belediyeler adına açılacak özel hesaplarda toplanacağı, 13'üncü maddesinde ise bu fonlarda toplanan paraların nerelerde kullanılması gerektiği açıklanmıştır. Buna göre 12'nci madde gereğince teşkil edilen fonda toplanan paralar, belediyelerce, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının izni alınmak şartıyla;

a) Bu Kanun'daki amaçlarda kullanılmak üzere arsa sağlanmasında, Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan plan ve projelere göre halk konutu, nüve konut veya geçici misafir konutu yapılmasında,

b) Islah olunacak gecekondu bölgeleri ile yeniden tesis edilecek önleme bölgelerinin yol, meydan, kanalizasyon, su, elektrik ve benzerleri gibi kamu hizmet ve tesislerinin Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan projelerine göre yapılmasında veya onarılmasında,

c) Kendi bütçe imkânlarıyla karşılanamayan ve fakat bu kanun gereğince yapılması gereken tespit, harita alımı, plan ve projelendirme hizmetlerinde kullanılır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, ilgili fonda biriken paralar 775 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinde açıklanan yerlerde kullanılabilir, bunun dışındaki yerlerde kullanılmayacaktır.

2021 yılında 4706 sayılı Kanun'un 5'inci maddesi kapsamında yapılan satışların % 10'u ve kalan tutarın % 30'u karşılığı Belediyeye 22.819.920,44 TL aktarıldığı görülmüştür. Bu tutarın 6.167.546,06 TL'sinin %10 pay karşılığı olarak ayrı bir banka hesabında muhafaza edilmesi ve 775 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinde açıklanan yerlerde kullanılması gerekirken ayrı bir hesapta muhafaza edilmediği ve amacı dışında, Belediyenin diğer iş ve işlemleri için kullanıldığı tespit edilmiştir.

Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedelleri üzerinden Belediyeye aktarılan %10 luk payların bankada ayrı bir hesapta muhafaza edilmesi ve sadece 775 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinde açıklanan amaçlar için kullanılması temin edilmelidir.

BULGU 8: İç Denetim Biriminin Kurulmaması

Kurum bünyesinde iç denetim birimi kurulmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 63'üncü maddesinde iç denetim, kamu idaresinin çalışmalarına değer katmak ve geliştirmek için kaynakların ekonomiklik, etkililik ve verimlilik esaslarına göre yönetilip yönetilmediğini değerlendirmek ve rehberlik yapmak amacıyla yapılan bağımsız, nesnel güvence sağlama ve danışmanlık faaliyeti olarak tanımlanmıştır.

İç denetim faaliyetinin; idarelerin yönetim ve kontrol yapıları ile malî işlemlerinin risk yönetimi, yönetim ve kontrol süreçlerinin etkinliğini değerlendirmek ve geliştirmek yönünde sistematik, sürekli ve disiplinli bir yaklaşımla ve genel kabul görmüş standartlara uygun olarak, iç denetçiler tarafından gerçekleştirileceği hükme bağlanmıştır.

Yine 5018 sayılı Kanun'un 55'inci maddesinde iç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak:

- Faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini,
- Varlık ve kaynakların korunmasını,
- Muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını,
- Malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini,

Sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünü olarak tanımlanmıştır.

Belirtilen mevzuat hükümlerine göre, iç kontrol sisteminin idarelerde yeterli ve etkin bir seviyede hayata geçirilebilmesi ancak iç denetim faaliyetlerinin varlığına ve etkinliğine bağlıdır. Bu kapsamda idarelerin, iç denetim faaliyetlerine işlerlik kazandırması beklenmektedir.

5018 sayılı Kanununun 11'inci maddesi ile belediyelerde belediye başkanı olarak tanımlanan

üst yöneticilerin meclislerine karşı olan sorumlulukları;

- İdarelerinin stratejik planlarının ve bütçelerinin kalkınma planına, yıllık programlara, kurumun stratejik plan ve performans hedefleri ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlanması ve uygulanması,

- Sorumlulukları altındaki kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamak, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesi, malî yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi ve izlenmesi,

- 5018 sayılı Kanunda belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesi olarak belirlenmiş ve üst yöneticilerin bu sorumluluklarının gereklerini harcama yetkilileri, malî hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirecekleri hükme bağlanmıştır.

İç kontrol sisteminin temel unsuru olan ve aynı zamanda sistemin yeterli ve etkin bir şekilde işleyip işlemediği hususlarında değerlendirme ve önerilerde bulunan iç denetim, idarelerde üst yöneticilerin yönetim ve hesap verme sorumluluklarının yerine getirilmesinde önemli bir yardımcıdır.

Güvence verme ve danışmanlık fonksiyonlarıyla ön plana çıkan etkin bir iç denetim faaliyetinin, idarenin faaliyetlerine değer katarak, amaç ve hedeflere ulaşılması noktasında üst yönetime yardımcı olacağı ve bu çerçevede iç denetim biriminin kurulması ve mevzuat doğrultusunda iç denetçi atamalarının yapılması gerekmektedir.

BULGU 9: Büyükşehir Belediyesi Tarafından İşletilen Yol Üstü Otoparklarından Belediyeye Aktarılması Gereken Payların Takip Edilmemesi

Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından işletilen araç park yerlerinden elde edilen gelirlere Gölbaşı Belediyesine pay aktarılmamıştır.

Karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etme ve işletme, işletme veya kiraya verme yetkisi, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumluluklarını düzenleyen 7'nci maddesi (f) bendi ile Büyükşehir Belediyelerine verilmiştir. Aynı Kanun'un büyükşehir belediyesinin gelirlerini düzenleyen 23'üncü maddesi (f) bendinde 7'nci madde kapsamında tespit edilen araç park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirin %50'sinin ilçe belediyelerine, nüfuslarına göre dağıtılması; kalan %50'sinin büyükşehir belediyesinin geliri sayılması

öngörülmüştür. Bu kapsamda Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından işletilen/işlettirilen araç park yerlerinden elde edilen gelirlerden ilçe belediyesi olan Gölbaşı Belediyesine de pay aktarılmalıdır.

Yapılan incelemede Ankara Büyükşehir Belediyesinin araç park yeri işletilmesinden az da olsa gelir elde ettiği, fakat bu gelirlerden Gölbaşı Belediyesine pay aktarmadığı görülmüştür. Ayrıca bu gelirler Büyükşehir Belediyesince ayrıntılı tutulmadığından bu gelirlerin ne kadar olduğu tam olarak ortaya konulamamış, bu sebeple Gölbaşı Belediyesine aktarılacak tutarın ne kadar olduğu bilinmemiştir. Her ne kadar Gölbaşı sınırları içerisinde bu şekilde işletilen bir araç park yeri bulunmasa da Kanun'da söz konusu gelirlerin nüfus esasına göre dağıtılacağı belirtildiğinden, Büyükşehir Belediyesince Ankara genelinde var olan araç park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirlerin bir kısmının nüfusu oranında Gölbaşı Belediyesine gönderilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak, Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından işletilen/işlettirilen/kiralanan araç park yerlerinden elde edilen gelirlerden Gölbaşı Belediyesine aktarılması gereken payların takip, tahakkuk ve tahsili için Büyükşehir Belediyesine yazılan 23.05.2022 tarihli yazının takibi yapılmalı; gerektiği takdirde payların mahsuben tahsili için İller Bankasına başvurulmalıdır.

BULGU 10: Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında Yer Alan ve Zamanaşımına Uğrayan Teminatların Bütçeye Gelir Kaydedilmemesi

330-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında ilgisine iade edilmeyen ve 10 yıllık zamanaşımına uğramış olan teminatların bulunduğu ve bu teminatların sürenin bitiminde, bütçeye gelir kaydedilmek üzere gelir hesaplarına aktarılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 330 Alınan depozito ve teminatlar hesabına ilişkin 257'nci maddesinde; bu hesabın mevzuatları gereği belirli olmayan bir vade ile vadesiz ve/veya bir yıldan kısa vade ile nakden veya mahsuben tahsil edilen depozito ve teminatların izlenmesi için kullanılacağı, vadesi belli olmayan depozito ve teminatların da bu hesaba kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Yönetmelik'in "Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 258'inci maddesinde ise

"a) İhale teminatları

1) İhalelere katılan isteklilerden mevzuatları gereği nakden alınan geçici teminatlar ile üzerinde ihale kalan isteklilerden nakden alınan veya hakedişlerinden kesilmek suretiyle tahsil

edilen kesin teminat ve ek kesin teminatlar bu bölüme kaydedilir. Bu hesapta yer alan tutarlardan, mevzuatı uyarınca ödenmemiş sigorta primleri ve gecikme zamları karşılığı olarak, ilgili sosyal güvenlik kurumunun bildirmesi üzerine yüklenicilere geri verilmeyerek tutulanlar, kurumun ilgili şube veya bürosunun hesabına gönderilir.

2) 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 13 üncü maddesine göre mahsup işlemi yapılmasına gerek bulunmayan hallerde; yapım işlerinde kesin hesap ve kesin kabul tutanağının onaylanmasından, diğer işlerde ise işin kabul tarihinden veya varsa garanti süresinin bitim tarihinden itibaren iki yıl içinde idarenin yazılı uyarısına rağmen talep edilmemesi nedeniyle ilgisine iade edilemeyen kesin teminat mektupları hükümsüz kalır ve bankasına iade edilir. Teminat mektubu dışındaki teminatlar sürenin bitiminde, bütçeye gelir kaydedilmek üzere gelir hesaplarına aktarılır. Bu işlemlere ilişkin düzenlenecek yazı aynı süre içerisinde ilgili muhasebe birimine gönderilir.” hükmü yer almaktadır.

Aynı maddenin devamında isteklilerden alınan geçici teminatların ihale başkası üzerinde kaldığı takdirde; en avantajlı ikinci teklifi veren istekli için sözleşmenin yapıldığı tarihi, diğer istekliler için ihale kararının verildiği tarihi, komisyonca ihaleden vazgeçildiği takdirde; bu husustaki karar tarihini, geçici teminatını yatıran istekli ihaleye girmekten vazgeçtiği takdirde; bu isteğini bildirdiği veya en geç ihalenin başkası üzerinde kaldığı tarihi izleyen günden başlamak üzere 10 yıllık zamanaşımına tabi olduğu, istekli veya yüklenicilerden alınan kesin teminatların ise taahhüdün sözleşme ve şartname hükümlerine uygun biçimde yerine getirilmesi nedeniyle teminatın geri verilmesi gerektiği tarihi, idarece, yüklenici veya alt yüklenici kusurlu görülerek sözleşme bozulduğu ve teminatını geri almak için yüklenici veya alt yüklenici tarafından mahkemeden karar alındığı takdirde; hüküm tarihini izleyen günden başlamak üzere 10 yıllık zamanaşımına tabi olduğu belirtilmiştir.

Yapılan incelemelerde 330 no'lu Hesaba kayıtlı ve süresi içinde ilgisine iade edilemeyen 77.392,71 TL tutarında geçici teminat ve 48.818,44 TL tutarında kesin teminatın bütçeye gelir kaydedilmek üzere gelir hesaplarına aktarılmadığı, bu tutarların 10 yıllık zamanaşımına uğradığı tespit edilmiştir.

330-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında kayıtlı olan teminatlara ilişkin zamanaşımı sürelerinin takibinin yapılması ve süresi içerisinde ilgisine iade edilmeyen teminatların mevzuatta öngörüldüğü şekilde bütçeye gelir kaydedilmesi gerekmektedir.

İdare söz konusu hatalı muhasebe kaydını 09.05.2022 tarih ve 1651/1 nolu muhsabe işlem fişi ile düzeltilmiştir. Fakat düzeltme 2022 yılı içerisinde gerçekleştiğinden düzeltmenin 2021 yılı mali tablosuna etkisi bulunmamaktadır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: ÖNCEKİ YIL/YILLAR SAYIŞTAY DENETİM RAPORUNA İLİŞKİN İZLEME FORMU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Gecekondu Fonu Paylarının Ayrı Bir Banka Hesabında Takip Edilmemesi ve Amacı Dışında Kullanılması	2020	Yerine Getirilmedi	Herhangi bir düzeltme işlemi yapılmadığından tekrar bulgu konusu yapılmıştır. Bulgu raporun "Diğer Bulgular" bölümünün 7. maddesinde yer almaktadır.
İşçilere Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmaması	2020	Kısmen Yerine Getirildi	İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü tarafından 03.03.2021 Tarih ve 6239 sayılı yazı ile işçilere yıllık izinleri kullanmaları hususunda yazı gönderilmiş olup izni yüksek olan çok sayıda işçinin bulunduğu görüldüğünden konu tekrar bulgu konusu yapılmıştır. Bulgu raporun "Diğer Bulgular" bölümünün 6. maddesinde yer almaktadır.
Mükelleflerden Tahsil Edilen Kültür Varlıkları Katkı Payının İlgili İdareye Gönderilmemesi	2020	Kısmen Yerine Getirildi	2019 yılı ve öncesine ait payların gönderimi doğrudan veya iller bankası marifetiyle yapılmış olup, bundan sonraki yıllara ait YİKOB'a gönderilmeyen katkı paylarının bulunduğu

			görüldüğünden konu tekrar bulgu konusu yapılmıştır. Bulgu raporun "Diğer Bulgular" bölümünün 3. maddesinde yer almaktadır.
Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması	2020	Yerine Getirilmedi	Konuyla ilgili herhangi bir tahakkuk ve tahsilat işlemi yapılmadığından konu tekrar rapora alınmıştır. Bulgu raporun "Diğer Bulgular" bölümünün 4. maddesinde yer almaktadır.
Büyükşehir Belediyesi Tarafından İşletilen Yol Üstü Otoparklarından Belediyeye Aktarılması Gereken Payların Takip Edilmemesi	2020	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu devam ettiğinden tekrar bulgu konusu yapılmıştır. Bulgu raporun "Diğer Bulgular" bölümünün 9. maddesinde yer almaktadır.
Belediyenin Mülkiyetinde, Yönetiminde ve Kullanımında Olmayan Taşınmazlara Yapılan Harcamaların Maddi Duran Varlıklar Hesabında İzlenmesi	2020	Kısmen Yerine Getirildi	Düzelmet kayıtları 2022 yılında yapılmış olup, yapılan muhasebe kaydının 2021 yılı mali tablolarına etkisi olmadığından konuya, 2021 yılı denetim raporu "denetim görüşünün dayanağı bulgular" bölümünün 1. maddesinde yer verilmiştir.
Eğlence Vergisi Alacaklarının Mali Tablolarda Gösterilmemesi	2020	Kısmen Yerine Getirildi	ÇTV alacaklarından mahsuplaşma işlemleri yapılmış fakat iki idarenin muhasebe kayıtları arasında farklılık bulunmaktadır. Bu sebeple durum farklı şekilde tekrar bulgu konusu yapılmıştır. Bulgu, raporunun "Denetim Görüşünün Dayanakları Bulgular"

			bölümünün 2. maddesinde yer almaktadır.
Zemin Tahrip Bedeli Alacaklarının Mali Tablolarda Gösterilmemesi	2020	Kısmen Yerine Getirildi	Büyükşehir Belediyesi ile yazışmalar yapılmış, büyükşehir belediyesinin hesabunda gözükün fakat ilçe belediyesinin hesabında gözükmeyen zemin tahrip bedelleri 2022 yılında Göbaşı Belediyesince muhasebe kaydına alınmış olup, yapılan muhasebe kaydının 2021 yılı mali tablolarına etkisi olmadığından 2021 yılı raporuna tekrar bulgu konusu yapılmıştır. Bulgu, raporun "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünün 3. maddesinde yer almaktadır.